

Parlamentul
Republicii Moldova

AR nr. 05/03-168

11 octombrie 2023

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Comisiei protecție socială, sănătate și familie

AMENDAMENT

la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar (art. 17, anexa nr. 3, anexa nr. 4, ș.a.) (nr. 352 din 04.10.2023)

În conformitate cu prevederile art. 59 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr. 797-XIII din 02.04.1996, în urma examinării proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative, propun următorul amendament:

1. La art. I pct. 1 din proiect, se propune modificarea art. 17 alin. (2) lit. c), prin completarea, după cuvintele „*structurile medicale*” cu cuvintele „*din instituțiile penitenciare*”.

2. În Anexa nr. 6, compartimentul „*Sistemul administrației penitenciare*”, pozițiile „D3208”; „D3210”; „D3214”; „D3215” și „D3216”, se propune a fi expuse în următoarea redacție:

„D3208	Agent principal	68	4,06
D3210	Șef post	70	4,23
D3214	Agent principal	65	3,81
D3215	Agent superior	60	3,43
D3216	Agent	58	3,29”

Argumentare:

1. În partea ce vizează propunerile formulate la art. 17 alin. (2) lit. c) din Legea nr. 270/2018

Conform notei informative, pornind de la principiul echității, tratamentului egal și a remunerării egale pentru munca de valoare egală, în vederea stabilirii unui nivel de salarizare corespunzător complexității și efortului depus la acordarea asistenței medicale, prin proiectul de lege se

intenționează majorarea sporului cu caracter specific pentru personalul medical cu 15% (de la 60% la 75% din suma anuală a salariilor de bază).

În prezent, personalul medical din sistemul administrației penitenciare nu beneficiază de acest spor, chiar dacă se încadrează în categoriile respective de personal, conform pct. 10 din Regulamentul cu privire la tipurile și modul de stabilire a sporurilor cu caracter specific, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1231/2018.

Neacordarea sporului în cauză este cauzată de interpretarea deficitară a art. 17 alin. (2) lit. c) al Legii nr.270/2018, potrivit căreia se consideră eronat că personalul medical din instituțiile penitenciare nu poate beneficia de sporul respectiv, deoarece nu este angajat într-o instituție medicală (cu atribuții exclusiv medicale), ci într-o instituție penitenciară.

Precizăm că, potrivit legislației execuțional-penale (a se vedea art. 230-231 Cod de executare), statul, prin intermediul serviciilor medicale din instituțiile penitenciare, este obligat să ofere deținutului tratamentul corespunzător bolii (bolilor) cu care a fost diagnosticat, în condiții echivalente cu serviciile prestate pentru populația generală a țării. Astfel, acordarea asistenței medicale persoanelor în detenție este una din obligațiile pozitive ale statului în perioada cât persoana se află în detenție.

Accentuăm faptul că modificarea art.17 alin. (2) lit. c) al Legii nr.270/2018, introdusă prin Legea nr.130/2020, a avut drept scop reglementarea sporului specific pentru personalul medical din autoritățile/instituțiile/structurile medicale și din instituțiile de asistență socială, în mărime de cel mult 30% din suma anuală a salariilor de bază pentru personalul cu drept de a beneficia de spor cu caracter specific, care ulterior, prin Legea nr.257/2020, a fost majorată la 60%.

Nota informativă de fundamentare a proiectului Legii nr. 130/2020, conține mențiuni exprese cu privire la categoria de angajați față de care produce efecte. Autorul proiectului indică asupra faptului că, de dreptul respectiv vor beneficia circa 4,5 mii unități de personal medical din: instituțiile/subdiviziunile medicale din Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, Administrația Națională a Penitenciarelor [...], finanțate de la bugetul de stat [...].

Mai mult, aspectul în cauză a servit obiect de examinare prin prisma standardelor în vigoare privind nediscriminarea.

Astfel, Consiliul pentru egalitate a examinat plângerea colectivă adresată de angajații medicali din sistemul administrației penitenciare privind pretinsa discriminare a personalului secțiilor medicale din cadrul

instituțiilor penitenciare (cu excepția Penitenciarului nr. 16 – Pruncul), manifestată prin faptul că sporul prevăzut de art.17 alin. (2) lit. c) din Legea nr.270/2018, nu se aplică în privința acestei categorii de personal medical.

Prin urmare, la 26 ianuarie 2022, Consiliul a emis Aviz consultativ pe marginea plângerii nominalizate în cauza nr. 218/2021¹.

Potrivit pct. 4.10 al Avizului, Consiliul a concluzionat că neaplicarea sporului specific prevăzut de art.17 alin. (2) lit. c) din Legea nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar în privința personalului medical din instituțiile penitenciare constituie discriminare directă pe criteriul de loc de muncă la stabilirea remunerării. Concomitent, Consiliul a recomandat Ministerului Finanțelor să întreprindă măsurile de rigoare în vederea eliminării diferenței de tratament al personalului medical din instituțiile penitenciare în raport cu personalul medical din alte autorități/ instituții/structuri medicale din sectorul bugetar și aplicării, în privința primei categorii, a sporului specific prevăzut de art.17 alin. (2) lit. c) din Legea nr. 270/2018.

Totodată, prin pct. 4.11 idem, Consiliul a recomandat Ministerului Finanțelor, în comun cu Ministerul Sănătății, revizuirea actelor normative în domeniul salarizării în sectorul bugetar pentru a asigura eliminarea discrepanței dintre salariile personalului medical din instituțiile medico-sanitare publice încadrate în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală, salarizate potrivit Hotărârii Guvernului nr. 837/2016 și ale personalului medical din cadrul unităților bugetare salarizate potrivit Legii nr. 270/2018.

În ultima vizită a Comitetului European pentru Prevenirea Torturii și Tratatelor sau Pedepselor Inumane sau Degradante (CPT) în Republica Moldova, care a avut loc în perioada 5 – 13 decembrie 2022, CPT a remarcat că numărul de personal medical în instituțiile penitenciare este foarte mic, iar unele instituții penitenciare nu au nici măcar medic generalist². În consecință, personalul medical inferior de facto este obligat să își asume responsabilitatea pentru actele care nu intră în sfera sa de competență profesională, ce ar trebui să fie efectuate de un medic generalist. Astfel, CPT a recomandat autorităților naționale angajarea unui număr suficient de personal medical superior, lucru care nu poate fi efectuat fără echivalarea nivelului de remunerare a medicilor din alte instituții prestatoare de servicii medicale, ținându-se cont de specificul muncii în penitenciare.

¹ https://egalitate.md/wp-content/uploads/2016/04/Aviz_-218_21_votat.pdf

² Pct. 51 din Raport (<https://rm.coe.int/1680ac59d8>)

Concomitent, atragem atenția că sistemul administrației penitenciare a obținut acreditarea serviciilor medicale conform standardelor naționale de evaluare și acreditare. În consecință, subdiviziunile medicale din cadrul instituțiilor penitenciare sunt în drept de a presta servicii medicale conforme standardelor naționale.

Pornind de la faptul că statul planifică și alocă finanțare pentru tratamentul persoanelor aflate în detenție, echivalent cu sistemul public de asistență medicală, în aceste condiții, salarizarea personalului medical din instituțiile penitenciare trebuie echivalată cu cea aplicată în cazul personalul medical care prestează servicii echivalente celor prestate de sistemul administrației penitenciare, pornind de la principiul remunerație egală pentru muncă egală.

2.În partea ce vizează propunerile formulate la Anexa nr. 6 din Legea nr. 270/2018

O altă finalitate care se urmărește prin proiectul de lege este majorarea nivelului de remunerare a sergenților din armata națională.

Comunicăm în acest sens că personalul corpului agenților de penitenciare, în prezent, se află în aceeași situație dificilă în partea ce vizează nivelul de salarizare, care se materializează prin numărul sporit al funcțiilor vacante de 242 de unități de personal (la 1 septembrie 2023).

Situația respectivă este determinată, în principal, de nivelul scăzut de salarizare al respectivei categorii de salariați, raportat la eforturile emoționale și riscurile profesionale la care aceștia se supun zilnic. Or, potrivit Recomandării CM/Rec (2006)2 referitoare la regulile penitenciare europene (Adoptată de Comitetul de Miniștri, la data de 11 ianuarie 2006, în timpul celei de a 952-a reuniuni a Miniștrilor Delegați), remunerarea angajaților sistemului peniteniare trebuie să fie suficientă pentru a atrage și menține personal competent. Avantajele sociale și condițiile de muncă vor fi stabilite în funcție de natura astringentă a muncii efectuate în cadrul unui serviciu de menținere a ordinii (regula nr. 79).

În prezent, cea mai critică situație se atestă în următoarele instituții penitenciare: nr. 13 – Chișinău (27% - 53 funcții vacante); nr. 4 Cricova (44,8 % - 28 funcții vacante); nr. 16 – Pruncul (24% - 18 funcții vacante); nr. 9 – Pruncul (21,4% - 18 funcții vacante); nr. 15 – Cricova (20,7% - 21 funcții vacante); nr. 18 – Brănești (18% - 21 funcții vacante).

Prin urmare, atestăm o lipsă acută de personal în rândul corpului agenților de penitenciare, iar acest fapt este și mai dramatic în contextul

numărului extrem de redus al candidaților la aceste funcții. În aceste circumstanțe, situația se acutizează și mai mult, ca urmare a tendinței în creștere a numărului de demisii din partea personalului aflat în exercițiul funcției.

Ca urmare a vizitei din perioada 5 – 13 decembrie 2022, CPT a accentuat că problema lipsei de personal penitenciar este o îngrijorare serioasă, pentru care autoritățile naționale ar trebuie să se ocupe urgent. CPT a concluzionat că, în lipsa unui număr suficient de personal, sistemul penitenciar nu are cum să asigure un control efectiv al deținuților, nici să intervină în cazurile de violență între deținuți³. Astfel, în mare parte, problema sistemică privind actele de violență între deținuți este perpetuată din cauza incapacității Administrației Naționale a Penitenciarelor de a recruta și angaja personal penitenciar într-un număr suficient.

Precizăm că agenții de penitenciare reprezintă veriga de bază a managementului penitenciar, deoarece majoritatea proceselor de asigurare a securității statice și dinamice sunt realizate de către aceștia. Respectiv, insuficiența numărului de personal penitenciar din corpul agenților de penitenciare afectează esențial capacitatea penitenciarului de a funcționa într-un regim normal.

Agenții de penitenciare sunt cei care interacționează permanent cu deținuții, ceea ce implică nemijlocit supunerea unui grad sporit de risc și impact psiho-emoțional puternic. La fel, activitatea respectivă presupune contactul nemijlocit cu deținuți periculoși, bolnavi de HIV/SIDA, tuberculoză în formă activă, program de muncă nenormat. Aceste condiții se răsfrâng negativ asupra capacităților de muncă și condiției fizice și psihice a personalului penitenciar pe o perioadă îndelungată de timp. La fel, pe lângă problemele de sănătate psihică, angajații penitenciarelor se confruntă cu un stres prelungit și pot dezvolta ulterior probleme grave de sănătate fizică.

În condițiile actuale de criză, sistemul administrației penitenciare nu mai este concurențial pe piața muncii, iar absența unor instrumente de motivare eficiente, corelată cu regimul strict al îndatoririlor de serviciu și încărcătura emoțională excesivă, face ca opțiunea de dezvoltare a carierei în cadrul sistemului administrației penitenciare să devină tot mai puțin atractivă și, respectiv, nu permite atragerea și menținerea în sistem a unui personal performant.

În cazul în care această problemă nu va fi remediată în timpul cel mai apropiat, sistemul administrației penitenciare va fi în dificultate efectivă să-și

³ Pct. 34 din Raport (<https://rm.coe.int/1680ac59d8>)

îndeplinească funcțiile atribuite prin lege, deoarece tendința majorării funcțiilor vacante în rândul corpului agenților de penitenciare este îngrijorătoare, mai cu seamă având în vedere existența oportunității de a migra către alte autorități cu clase de salarizare majorate ori valori de referință derogatorii.

Precizăm că impactul anual pentru implementarea propunerilor respective constituie 32.869,3 mii lei.

Impactul pentru anul curent în sumă de 5.478,2 mii lei, va fi acoperit din contul economiilor formate la capitolul cheltuieli de personal al Administrației Naționale a Penitenciarelor.

Digitally signed by Racu Ana
Date: 2023.10.11 14:40:46 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Deputat în Parlament
Ana RACU